Для душы і цела

МЫЛЬНЫ ЗАНЯТАК,

або Як зварыць... торт

Сяброўка запрасіла на дзень нараджэння. Цудоўна! Падарунак? Кубак з фотаздымкам? Калаж і рамку? Фен, туш, памаду? Загугліўшы «незвычайны падарунак», натыкаюся на кветкі, сэрцайкі, пірожныя і тарты... з мыла. А што, можа, заняцца мылаварэннем і зрабіць прэзент сваімі рукамі? Аказваецца, не ўсё так проста, як мне падалося, таму звяртаюся па майстар-клас да Ганны ДУНДУКОВАЙ, мылавара з Бабруйска.

— Зрабіць мыла можа кожны! — узрадавала яна мяне. — Іншае пытанне, які выгляд яно будзе мець. Успамінаю свае першыя вопыты. Неяк убачыла фабрычнае мыла-скраб з кавай. Хм, можна ж самой паспрабаваць. Набыла дзіцячае мыла, надзерла яго на тарцы, расплавіла на вадзяной лазні, дадала кавы і заліла ў пластмасавы кантэйнер. Скажу шчыра, атрымалася нешта незразумелае, водар быў жудасны. Але гэта мяне не спыніла. Перачытала шмат літаратуры і паступова «набіла руку»: колькі чаго дабавіць, як фарбаваць, якія алеі для якога тыпу скуры падыходзяць, іх уласцівасці...

Адразу і не скажаш, што гэта мыла.

Дарэчы, неяк «мылаварыла» з дзеткамі 6—7 гадоў, і яны выдатна спраўляліся! Сапраўды, расплавіць аснову, дадаць усе патрэбныя «інгрэдыенты» і заліць у форму — нескладана. Куды больш цяжка кожны раз прыдумляць нешта эксклюзіўнае, сваё, тое, чаго няма ў іншых мылавараў. Гэта ж цікавей, чым капіраваць чужую ідэю. А натхняе мяне абсалютна ўсё — сям'я, сябры, прырода, музыка, ежа. Літаральна на днях зрабіла мужу, які працуе вадалазам-выратавальнікам, мыла — мора з вадалазамі.

— Як жа ўсё-такі зрабіць яго? — пытаюся я з нецярплівасцю.

— Існуе ўсяго тры віды дамашняга мылаварэння. Напэўна, самы просты, з якога ўсе пачынаюць, — пераплаўленне дзіцячага мыла. Здаецца, нічога складанага, набыў патрэбны матэрыял, расплавіў і дадаў, напрыклад, какосавы алей. Але ж не так проста пераплаўленае «скруціць» у патрэбную форму, ды і гатовы выраб мае не вельмі прыемны пах. «З нуля» альбо «жывое» мыла раблю пакуль рэдка, бо дома маленькі сын, а трэба працаваць са шчолаччу. У крыху падагрэтую сумесь алеяў дабаўляю моцны шчолачны раствор і змешваю блэндарам. Далей атрыманую «сырую» мыльную масу апрацоўваю — фарбую, араматызую, заліваю ў розныя формы...

Безумоўна, мыла «з нуля» — самае карыснае, але і самае цяжкае і небяспечнае ў прыгатаванні.

А вось сувенірнае альбо «звычайнае», якое «гатую» з мыльнай асновы, — маё хобі. Самай простай формы яно робіцца даволі лёгка: расплавіць аснову («пустое» мыла без колеру, паху, формы), дабавіць, напрыклад, базавы алей (абляпіхавы, какосавы ці іншы), фарбавальнікі, эфірны алей... і заліць у форму. Усё! Праз суткі гатова!

Часцей за ўсё раблю сувенірнае, а тэматыка залежыць ад свята: мандарыны, шампанскае, сняжынкі, кветкі, танкі, гранаты. Цікавае «наразное» мыла, напрыклад лавандавае ці мядовае, малюнак якога невядомы, пакуль не разрэжаш. Самае звычайнае аднакаляровае раблю прыкладна 15 хвілін, у выглядзе шматслаёвага пірожнага з ягадкамі — каля гадзіны, наразное — гадзіну-дзве ў залежнасці ад колькасці слаёў, абранай тэхнікі, складанасці. А вось у выглядзе торта — восемдзевяць гадзін, гэта даволі працаёмкі працэс, але вынік таго варты! — дзеліцца мылавар.

Аказваецца, мылаварэнне даволі дарагое захапленне. Напрыклад, адна добрая сіліконавая крэатыўная форма каштуе каля 30 рублёў. Ёсць, канешне, і значна таннейшыя — пластыкавыя, але і мыла ў іх атрымліваецца менш цікавае.

— Пасля кожнай набытай формы я абяцаю сабе, што гэта апошні раз, а праз месяц зноў любуюся новай формай, — смяецца Ганна. — Вось і зараз набыла некалькі: планую «выстаўляцца» на кірмашы рамеснікаў, а муж з сынам усяляк дапамагаюць мне.

Сапраўды, «складаны» падарунак! Але ж паспрабаваць трэба, таму пайду набываць «аснову», алеі і фарбавальнікі. Можа, штонебудзь ды і атрымаецца.

Юлія БУКЕЛЬ.

Сугучча сэрцаў

І ЛЯЦЯЦЬ ГАЛАСЫ, ДАНОСЯЦЬ ГІСТОРЫІ...

Я вельмі добра памятаю дзень, калі з хору малодшых класаў перайшла ва ўзорны хор «Журавачка». Для нас, малых, ён заўсёды быў марай. Мы заслухоўваліся дзівоснымі галасамі яго ўдзельнікаў, якія даносілі да нас сваімі спевамі цэлыя гісторыі...

Узорны хор «Журавачка» больш за дваццаць гадоў прапісаны ў Маладзечанскай дзіцячай школе мастацтваў. Калектыў з'яўляецца стыпендыятам Спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі, неаднаразовым лаўрэатам абласных, рэспубліканскіх і міжнародных конкурсаў. Адораных дзяцей пад сваім крылом збірае Вольга Паўлаўна Бялько, якая спаўна аддае сябе творчасці. «Дзяўчынкі, мы зможам усё!» — вось яны, словы вопытнага кіраўніка, якія распальваюць агонь у дзіцячых сэрцах.

— Усе чатыры гады ў калектыве я жыву ад рэпетыцыі да рэпетыцыі. На іх заўсёды панае цудоўная атмасфера! Я вельмі ўдзячная хору і нашаму кіраўніку за незабыўныя гады ў маім жыцці, — падзялілася ўражаннямі вучаніца 9 класа гімназіі №6 Яна Пракаповіч.

«Журавачка» з'яўляецца пастаянным госцем міжнародных фестываляў. У жніўні 2016 года калектыў прыняў удзел у «11. international youth choir meeting Usedom» у Германіі. Незабыўныя эмоцыі і багаж новага вопыту прывезлі з сабой у Беларусь і дзеці, і педагогі.

— Работа з выдатнымі дырыжорамі з Іспаніі, Швецыі і Амерыкі, знаёмства з хорамі з Італіі, Эстоніі і Германіі, адпачынак на беразе мора і, вядома ж, музыка... — вось як апісваюць паездку ў Германію самі «журавачкі».

Рэпертуар у калектыва багаты, пачынаючы з духоўнай музыкі і заканчваючы беларускай народнай «Касіў Ясь канюшыну». Спяваем песні на англійскай, французскай, іспанскай і нават афрыканскіх мовах! Хор не баіцца эксперыментаваць і заўсёды дамагаецца пастаўленых мэт. Голас — гэта найскладанейшы інструмент, які патрабуе вялікай працы, і толькі рэгулярныя рэпетыцыі і жаданне быць лепшымі даюць вынік.

Сярод харыстаў вельмі цёплыя сяброўскія адносіны. Мы праводзім час разам не толькі на рэпетыцыях і канцэртах, але і ў паўсядзённым жыцці. Імяніннікаў заўсёды віншуем песняй і цукеркамі, кажам цёплыя словы і жадаем поспехаў. Кожны год у хор прыходзяць малодшыя дзяўчынкі, якія толькі робяць свае першыя крокі ў музыцы, і мы заўсёды імкнёмся дапамагчы ім. «Журавачка» — не проста хор, гэта адна вялікая сям'я!

Выпускнікі доўга не могуць развітацца з хорам і нават пасля заканчэння музычнай школы працягваюць наведваць заняткі. Некаторыя пазней паступаюць у музычны каледж імя М.К. Агінскага, Беларускую дзяржаўную акадэмію музыкі, становяцца выдатнымі музыкантамі і педагогамі. Але ніхто і ніколі не забудзе «Журавачку».

Паліна БАРАНОЎСКАЯ,
вучаніца 10 класа СШ №8
г. Маладзечна.

Друкуецца ў «Маладосці»

Юльяна ПЯТРЭНКА

Няпрошаныя госці

(Урывак)

«А ну-ка, хуценька адарвіцеся ад сваіх клопатаў, рондаляў і мігрэняў, распраўце плечы і ўключыце бляск у вачах! Запрашаю вас у мой чароўны свет, дзе ажываюць дрэвы і размаўляюць птушкі», — так запрашае да чытання свайго чарадзейнага твора аўтарка, якая не перастае верыць у цуды.
Значыцца, маладая пара на аўтамабілі вяртаецца здалёк з пакупкамі для будучага вяселля. Машына ў дарозе ламаецца. Да дома яшчэ далёка, а ноч ужо блізка. Да таго ж завіруха...

РАПТАМ з завірухі выплыла і паўстала перад вачыма невялікая крывенькая хацінка. Маленькае акенца кідала бледнае святло на маўклівы снег, патанала ў ім. Шызы дым, што выходзіў са старога коміна, не паспяваў узняцца ўгору, у чорнае неба, як адзічэлы вецер прыціскаў яго долу і бязлітасна матляў ва ўсе бакі. Пахла хвояй і смалой.

Старэнькі тын пакасіўся пад цяжарам снежных шапак. Купка высокіх раскідзістых дрэў навісала над хатай, змыкаючы чорнае вузлаватае галлё, і хвастала ім пад ударамі ветру па даху. За самай хатай злавесна ўзнімаліся змрочныя грабяні густога лесу.

Алесь спыніўся і насцярожана зірнуў на Аксану. Дзяўчына стаяла ў нерашучасці і трывожна ўглядалася ў маленькае акенца, вакол якога няспынна мітусіліся белыя снежныя мятлікі. Калі звярынае выццё пачулася зусім побач, Аксана мацней сціснула сваю торбачку і заспяшалася наперад. Яна з цяжкасцю прабралася праз рэдкі тын да старой хацінкі і нясмела загрукала ў размаляваную марозам шыбу. Пачакала з хвіліну і затарабаніла зноў. За акном мільгануў зыбкі цень, і праз колькі хвілін рыпнулі дзверы.

— Хто там? — пачуўся з цемры асіплы старэчы голас.

— Добры вечар! — Аксана ўзнялася на дыбачкі і выцягнула шыю, каб лепш разглядзець гаспадара. — У нас машына зламалася!

— Дзе можна трактар узяць, не скажаце? — смела ступіў наперад Алесь. — Я заплачу.

— Не ведаю, — пачулася ў адказ. — Там, за лесам, вёска.

На гэтым размова скончылася, дзверы грукнулі. Аксана не паспела адкрыць рот, каб упікнуць Алеся ў нерашучасці, як па храбусткім снезе заспяшаліся да веснічак мяккія таропкія крокі.

Неўзабаве над плотам паказалася сівая галава і кручканосы маршчыністы твар з доўгай ускудлачанай барадой, якая развявалася на ветры.

— Што трэба? — стары вышэй узняў каўнер кажуха, хаваючыся ад колкага снегу.

— Машына, кажу, заглохла, — паўтарыў хлопец. — Акумулятар, відаць, здох... «Падкурыць» бы.

Стары маўчаў у роздуме. Алесь маўчаў таксама, чакаючы адказу і якой-небудзь прапановы.

Нарэшце загаварыла Аксана:

— Змерзла я зусім, і печка не працуе, халера яе бяры!

Стары зразумеў гэта правільна: адразу заляпаў старымі веснічкамі, каб упусціць няпрошаных гасцей. Затым згорбіўся яшчэ больш, захутаўся ў стары кажух і пакрочыў у хату. Следам заспяшалася Аксана. Алесь сяк-так зачыніў веснічкі і пабег за ёю.

— Сюды, — вуглаватая постаць знікла за нізкімі дзвярыма, і госці нырнулі следам.

Хата дыхнула ў твар цяплом, гаркаватым пахам сасновай смалы і нейкіх зёлак. Стары скінуў у сенцах кажух і ў вялізных валёнках пакрочыў далей. Госці кінулі вопратку на стары куфар, пакінулі мокры абутак на плеценым палавічку і пашлёпалі па цёплай драўлянай падлозе ўслед. Мінулі яшчэ крэпкую драўляную лесвіцу наверх і, адкінуўшы зношаную занавеску, увайшлі ў цесную куханьку, палову якой займала даўно нябеленая печ. Над ёй звісалі пучкі сушаных зёлак і нанізаныя на нітку вялізныя шапкі грыбоў. На падлозе ляжалі абы-як зваленыя дровы.

Стары ўладкаваўся на абшарпаным зэдліку каля самага стала, на якім самотна прымасцілася газавая лямпа. Яе цьмянае святло дрыжэла і калыхалася на аконнай шыбе.

Алесь незадаволена разглядаў гаспадара. Залапленыя нагавіцы запраўлены ў валёнкі, брудная камізэлька, з-пад якой выглядала шэрая ільняная кашуля, зашпіленая на адзін гузік. Стары ссунуў густыя сівыя бровы і засяроджана стругаў нешта з палена ножычкам. Мяккая жоўтая стружка снегападам сыпалася на падлогу.

Аксана апусцілася на другі зэдлік і падціснула азяблыя ногі ў тонкіх калготках. Абвяла позіркам пакой. З цёмнага вугла выглядаў завалены хламам і старой вопраткай тапчан. Над ім — пасечаны моллю дыван з казулямі і паляўнічымі.

— Вёска за лесам, — хрыпла паўтарыў стары, не адрываючыся ад сваёй справы.

— Гэта мы ўжо зразумелі, — пагадзіўся Алесь, разглядаючы небагатую абстаноўку.

— А мы з рынку едзем, накуплялі ўсяго для вяселля. Адно мытню пераехалі, а тут завея, — весела шчабятала Аксана. — І ваўкі. Чулі, як выюць?

Яна сцепанулася.

Стары адклаў у бок ножычак і прымружыў глыбокія чорныя вочы:

— Спаць наверсе будзеце, — узняў ён тонкі вузлаваты палец, бледны, як печ. Затым падняўся, адкрыў брудную засланку і падкінуў у чорную пашчу печы некалькі паленцаў. Весела затрашчаў у ёй чырвоны агеньчык, які з задавальненнем заглытваў бярозавыя дровы. — Спаць трэба, — пазяхнуў стары. — А заўтра двор мне пачысціце.

— Дык не пытанне, — адказаў Алесь і прыціснуў да сябе разгубленую негасцінным прыёмам Аксану. — Але невядома, ці завея сціхне.

— Сціхне, — расшпіліў стары адзіны гузік патрапанай камізэлькі. — Ваўчок на надвор'е вые.

— А-а-а, зразумела... — нацягнута ўсміхнулася Аксана. Павярнулася да Алеся і закаціла вочы, каб паказаць, што стары ўжо зусім не цяміць. Ледзь утрымалася, каб не пакруціць пальцам каля скроні.

— Кавы? — спытаў стары, пільна ўглядаючыся ў расчырванелы ад цяпла твар дзяўчыны.

— Не. А мы гэта... перашкаджаць вам не будзем? — пацікавілася яна.

— Вы мне — не. Толькі сядзіце там наверсе ціхенька... Ох, і дрэнная ноч...